

ФАКУЛТЕТ: УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ-ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Број захтева: 05/2-7 бр. _____

Датум: 21.09.2023. године

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ВЕЋЕ НАУЧНИХ ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР
У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА
(члан 75. Закона о високом образовању)

I – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ ПРЕДЛОЖЕНОМ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ НАСТАВНИКА

1. Име, средње име и презиме кандидата: Јелена (Ђуро) Мргић
2. Предложено звање: Ванредни професор
3. Ужа научна, односно уметничка област за коју се наставник бира: Историја српског народа у средњем веку са историјском географијом и старословенским језиком
4. Радни однос са пуним или непуним радним временом: Пуно радно време
5. До овог избора кандидат је био у звању: Ванредни професор

у које је први пут изабран: 04.02.2014. године

за ужу научну област /наставни предмет: Историја српског народа у средњем веку са историјском географијом и старословенским језиком

II - ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ТОКУ ПОСТУПКА ИЗБОРА У ЗВАЊЕ

1. Датум истека изборног периода за који је кандидат изабран у звање: 29.01.2024. године
2. Датум започињања поступка: 27.04.2023. године (датум упућивања иницијативе катедре или датум започињања поступка на други начин из чл. 6 Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду)
3. Датум и место објављивања конкурса: 24.05.2023. године у огласним новинама „Послови“ НЗС, 25.05.2023. године на сајту Факултета и 25.05.2023. године на сајту Универзитета.
4. Звање за које је расписан конкурс: Ванредни професор

III – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ПРИПРЕМУ РЕФЕРАТА И О РЕФЕРАТУ

1. Назив органа и датум именовања Комисије: Изборно веће Филозофског факултета, 11.05.2023. године

2. Састав Комисије за припрему реферата:

Име и презиме	Звање	Ужа научна односно уметничка област	Организација у којој је запослен
---------------	-------	--	-------------------------------------

1) Др Синиша Мишић, редовни професор, Историја српског народа у средњем веку са историјском географијом и старословенским језиком, Универзитет у Београду-Филозофски факултет

2) Др Марко Шуица, редовни професор, Историја српског народа у средњем веку са историјском географијом и старословенским језиком, Универзитет у Београду-Филозофски факултет

3) Др Снежана Божанић, редовни професор, Медијевистика, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

3. Број пријављених кандидата на конкурс: 1

4. Да ли је било издвојених мишљења чланова комисије: /

5. Датум стављања реферата на увид јавности: 29.06.2023. године

6. Начин (место) објављивања реферата: Сајт Филозофског факултета

7. Приговори: /

IV – ДАТУМ УТВРЂИВАЊА ПРЕДЛОГА ОД СТРАНЕ ИЗБОРНОГ ВЕЋА
ФАКУЛТЕТА: 21.09.2023. године

Потврђујем да је поступак утврђивања предлога за избор кандидата Јелене Мргић у звање ванредног професора вођен у свему у складу са одредбама Закона, Статута Универзитета, Статута факултета и Правилника о начини и поступку стицања звања и заснивање радног односа наставника Универзитета у Београду.

ПОТПИС ДЕКАНА ФАКУЛТЕТА

Проф. др Данијел Синани

Прилози:

1. Одлука изборног већа факултета о утврђивању предлога за избор у звање;
2. Реферат Комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
3. Сажетак реферата Комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
4. Доказ о непостојању правоснажне пресуде о околностима из чл. 72. ст. 4. Закона;
5. Изјава о изворности;
6. Други прилози релевантни за одлучивање (мишљење матичног факултета, приговори и слично).

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
05/4-02 бр. 1493-III/1
21.09.2023. године
ВЛК/ПС

На основу члана 75. став 2. Закона о високом образовању («Сл. гласник РС», бр. 88/17, 73/18, 27/18- др. закон, 67/19, 6/20 др. закони, 11/21-аутентично тумачење, 67/21 и 67/21- др. закон) и члана 227. став 2. тачка 3. Статута, Изборно веће Филозофског факултета, на својој XIV редовној седници, одржаној дана 21.09.2023. године, на предлог Комисије, донело је следећу

О Д Л У К У

Утврђује се предлог одлуке да се **др Јелена Мргић** изабере у звање **ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА** за ужу научну област *ИСТОРИЈА СРПСКОГ НАРОДА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ СА ИСТОРИЈСКОМ ГЕОГРАФИЈОМ И СТАРОСЛОВЕНСКИМ ЈЕЗИКОМ*, са пуним радним временом, на Одељењу за историју, на одређено време у трајању од 5 година.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Филозофски факултет у Београду је на основу предлога декана Факултета и Одлуке Изборног већа Факултета о расписивању конкурса, објавио конкурс за избор у звање ванредног професора, за ужу научну област *ИСТОРИЈА СРПСКОГ НАРОДА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ СА ИСТОРИЈСКОМ ГЕОГРАФИЈОМ И СТАРОСЛОВЕНСКИМ ЈЕЗИКОМ*, због потребе Факултета, Одељења за историју.

Изборно веће Филозофског факултета, на седници одржаној дана 21.09.2023. године, разматрало је Извештај Комисије за припрему извештаја о пријављеним кандидатима, и утврдило да предложени кандидат др Јелена Мргић испуњава све услове прописане чланом 74. и 75. Закона о високом образовању («Сл. гласник РС», бр. 88/17, 73/18, 27/18- др. закон, 67/19, 6/20 др. закони, 11/21-аутентично тумачење, 67/21 и 67/21- др. закон), чланом 135. Статута Универзитета („Гласник Универзитета у Београду“, бр. 201/2018, 207/2019, 213/2020, 214/2020, 217/2020, 230/2021, 232/2022, 233/2022, 236/2022, 241/2022, 243/2022 и 244/23), као и услове прописане Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, па је донета одлука као у изреци.

Доставити:

1х Универзитету у Београду
1х др Јелени Мргић
1х Одељењу за историју
1х Стручном сараднику за радне односе
1х Одсеку за правне послове
1х Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

проф. др Данијел Синани

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРИМЉЕНО: 29.06.2023		
Орг. јед.	Број	Прилог
	11341,	

На седници Изборног већа Филозофског факултета од 18. маја 2023. године, ми доле потписани изабрани смо у Комисију за избор једног ванредног професора на Одељењу за историју, за ужу научну област *Историја српског народа у средњем веку са историјском географијом и старословенским језиком*. На конкурс који је објављен у листу *Послови* 24. маја 2023. године, јавио се само један кандидат – проф. др Јелена Мргић, ванредни професор на Одељењу за историју. После пажљивог увида у конкурсни материјал Комисија је закључила да је кандидаткиња поднема сва предвиђена документа и да испуњава услове конкурса, стога Комисија има част да поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

Биографски подаци

Проф. др Јелена Мргић рођена је 1972. године у Нишу. Основну школу и гимназију завршила је у Београду. Студије историје на Филозофском факултету у Београду уписала је 1991. године, а дипломирала 1997, са просечном оценом 9,27. Исте године уписала је постдипломске студије на Катедри за Историју српског народа у средњем веку, на предмету Историјска географија, које је окончала успешном одбраном магистарског рада *Доњи Краји – крајина средњовековне босанске државе* 2001. године. Под истим насловом објављена је 2002. године и из Фонда академика Васе Чубриловића награђена као најбољи магистарски рад. Докторску дисертацију под насловом *Северна Босна (13 – 16 век)* успешно је одбранила 2006. године. Такође је објављена као монографија „Северна Босна (13-16. век)“ и награђен Наградом града Београда 2009. године. У настави је ангажована од 1997. као асистент-приправник, потом асистент (2002), па доцент (2007) на предметима Историјска географија и Увод у историјске студије, где је од 2006. до 2011. године била предметни професор. Почев од 2016. године, предаје општу историјску географију Балкана и Медитерана и води просеминарске вежбе из Националне историјске географије.

У погледу стручног усавршавања, неколико пута је боравила у Бечу, на Институту за Византологију и неогрецистику, код проф. Јоханеса Кодера (2003, 2006. и 2008), представница је Србије у Европском друштву за еколошку историју (ESEN – European Society for Environmental History), на чијим конгресима учествује, као и на првом Светском конгресу за еколошку историју (2009). Учествовала је на домаћим и страним научним скуповима, са објављеним радовима у тематским зборницима, попут „Српских краљевства у средњем веку“ (2017), „Историја пловидбе Ћердапском клисуром“ (2016), „Man, nature and environment between the northern Adriatic and the

eastern Alps in premodern times“ (2014), „The Balkans and the Byzantine World before and after the Captures of Constantinople, 1204 and 1453“ (2016), „Environmentalism in Central and South Eastern Europe: Historical Perspectives“ (2017), „Landscape in Southeastern Europe“ (2018). Током претходне деценије била је ангажована на пројекту под руководством шефа катедре, проф. Мишића, „Насеља и становништво српских средњовековних земаља (14-15. век) (ев. бр. 177010), на пројекту под руководством проф. Владе Станковића „Хришћанска култура на Балкану у средњем веку – Византијско царство, Срби и Бугари“ (177015), а затим на пројекту Филозофског факултета у Београду „Човек и друштво у време кризе“. Од 2010. године је члан Центра за историјску географију и историјску демографију (ЦИГИД) и редакције часописа „Београдски историјски гласник“.

Научно – истраживачки рад

Проф. др Јелена Мргић дуго се бави истраживањима у области историјске географије и историјске екологије. Радове до 2019. године оценили смо у ранијим рефератима (посебно монографије), па на њима овде није потребно задржавати се. Овде ћемо анализирати радове који су услов за поновни избор у звање ванредног професора.

Радови из категорије M23

J.Mrgić, *Slike i reči 2 - Jedna italijanska karikatura s kraja Velikog bečkog rata (1683–1699) kao „ikono-tekst“*, Etnoantropološki problemi 18-1 (2023), 201-232, <https://doi.org/10.21301/eap.v18i1.9>

Полазећи од анализе картографских и иконографских извора у раду „Слике и речи“, овај чланак наставља да истражује подручје имагологије и визуелних представа обликованих сада према кодовима у карикатурама. Реч је о једном сатиричном цртежу насталом на изворишту овог жанра, у Италији, из пера болоњског уметника Ђузепеа Марије Мителија (1634–1718), датираног у 1696. годину или нешто касније. Поред главне личности османског султана чија је „болест“, као симбол стања Османског царства, предмет занимања шесторице ликова заоденутих у улоге „доктора“, на сцени су и велики везир и ердељски принц Имре Текели. Улоге „лекара“ су додељене сасвим одређеним историјским личностима према њиховим заслугама у поразима османске војске након ослобађања Беча 1683. године. Те личности су у овом раду поуздано идентификоване, као представници појединачних „нација“, историјско-географских и политичких целина: војвода Шарло Лоренски (Карло Лотариншки, 1643–1690), кнез-изборник Максимилиан II Емануел (р. 1662, вл. 1679–1726), Еуген Савојски (1663–1736), Лудвиг Баденски (1655–1707), електор Саксоније Јохан Георг III (р. 1647, вл. 1680–1691), велики електор Фридрих III из Бранденбурга (1688–1713). Поред тога, анализа прати више нити ове графичке и текстуалне композиције – од стереотипизације „других“ до ширег културног и политичког контекста у коме је Мители стварао – папска Болоња из које потиче и гроф Луиђи Марсили, о коме је ауторка већ писала неколико радова. Истраживање ове Мителијеве карикатуре ишло је у правцу њене историјско-географске и културне контекстуализације.

J.MRGIC, B.DRAŽETA, *Seeing, sensing, and de/scribing : narratives on weather and climate in preindustrial Serbia and Bosnia-Herzegovina*. *Ekonomika i ekohistorija*. 2020, vol. 16, str. 184-200, ilustr. ISSN 1845-5867. [COBISS.SR-ID 38842121] – <https://hrcak.srce.hr/file/369374>

Рад је осмишљен да савремена истраживања климатске историје у свету која почивају на математичким калибрацијама података из геофизичких и биолошких извора, допуни подацима из наративних извора из Србије, Босне и Херцеговине, с једне стране, и с друге стране етнографских истраживања на терену савремене Босне и Херцеговине (Вележ, Иван-планина, Романија). Пажња је усмерена на људске заједнице у одређеним географским, културним и друштвено-политичким оквирима током дугог, преиндустријског периода. Он је обележен „диктатуром житарица“ и пажљивим посматрањем, памћењем и усменим преношењем корпуса „традиционалног еколошког знања“ из генерације у генерацију, што је представљало специјалистичко познавање услова живота у одређеној природној средини. Стратегија преживљавања укључивала је правовремено опажање редовних и посебно ванредних појава и промена – атмосферских, биолошких и бихејвиоралних, и исто тако правовремено организовање у правцу смањивања утицаја поремећаја циклуса производње хране, и спречавања појаве глади и болести, на основу „учених предвиђања“ о блиској будућности и исходима акција које ће се предузети да смање стрепњу и бојазан. Овај репозиторијум практичних, искуствених увида назива се „традиционалним еколошким знањем“ (ТЕК – traditional ecological knowledge) и свако подручје је имало свој, еколошки – климатски прилагођен календар радова. Месечне и сезонске промене времена, понашања домаћих и дивљих животиња, вегетацијски циклуси – сва опажања су била посвећена предвиђању времена и исхода производње хране, а била су битна да се створе стратегије опстанка заједнице. Земљораднички и сточарски циклуси су обележени великим хришћанским празницима – Ђурђевдан, Илиндан, Митровдан, као оријентирима за почетак или завршетак одређених радова.

Радови из категорије M24

J. Mrgić, *Slike i reči: alegorijska i sugestivna kartografija*, *Etnoantropološki problemi* 15-2 (2020), 373-399, <https://doi.org/10.21301/eap.v15i2.1>

Према новијим критичким теоријама, картографске представе урађене према математичким и астрономским стандардима нису више ни „самоочигледни докази“, нити „објективни и неутрални извори“, тако да се њиховој анализи приступа са позиција наратологије. Карте и сви маполики артефакти се третирају као „иконотекстови“, односно као визуалне представе делова физичког простора, које су истовремено и друштвени конструкт, те се њихов изглед, садржај, али и намена мењају сходно променама друштвено-културног система. Свака карта је резултат стваралачког и то најпре мисаоног (интерног, рефлексивног) процеса унутар свог културног контекста и представља збирку знакова о просторним и друштвеним односима у наративној и графичкој форми. У овом раду је предмет анализе алегоријска карта непознатог аутора, највероватније из француске или низоземске културне средине, око 1590. године, која приказује „Свет у глави Луде“, а историјско-географски и културни контекст карте је реконструисан на основу визуелних и текстуалних делова карте.

J. Mrgić, *Између „nobles sauvages” и „sauvage blanc” – екокритичка промишљања и мапирање филмова и књига о Бразилу*, Годишњак за друштвену историју XXVI, свеска 1 (2019), 29–64.

Књижевна дела и филмска остварења настају у одређеним историјско-географским контекстима, према ставовима и предрасудама аутора, пореклом из одређене друштвене и културне средине. Рад са становишта екокритичке теорије, потекле из студија књижевности, интерпретира одређена филмска остварења и књижевна дела према ауторкином избору. Тај избор одређен је на основу личног сензибилитета, уочавања нивоа веродостојне интерпретације фактуалних поставки, те социо-културолошког миљеа аутора сценарија, литерарних предложака и режисера. Посматра се како је природна средина транспонована, кадрирана и представљена аудиторијуму, с посебним нагласком на одабране „политичке и делатне животиње“ које говоре, понашају се и интервенишу у одређеном еколошком сетингу на основу специфичних идеја водиља и културолошких одредница. Рад анализира историјско-географску локацију поменутих остварења, уз напомене о историјским изворима и истраживањима тих подручја, а наративи историјских и визуелних извора су мапирани на карти која је приложена уз рад.

Рад из категорије M33

J.MRGIC, *From memory to landscape and environmental history : the village of Bežanija and my socialistic childhood*. Ekonomska i ekohistorija. 2021, vol. 17, str. 122-137, ilustr. ISSN 1845-5867. [COBISS.SR-ID 60098569] – <https://hrcak.srce.hr/file/395613>

Чланак је знатно проширена верзија излагања на међународној конференцију „Европског друштва за еколошку историју“ (ESEH), одржане у Загребу од 26. до 30. јуна 2017, са темом “River’s Playground – The village of Refugees (Bežanija) in the Floodplains of Sava River”. Пре упуштања у анализу сачуваних и доступних историјских извора о селу Бежанија, насталог у поткриљу и на обронцима лесног плато који се протеже левом обалом Саве од Земуна, ауторка даје аутоетнографку анализу својих сећања о променама културног и географског пејзажа од августа 1978. године, када се њена породица доселила у новобеоградски блок 62. Најстарији подаци о селу, у чијем атару је изграђен Нови Београд, могли би да потичу из угарских извора с краја 11. века, и премда име упућује на „бег, бежање“, првобитно је записано као „Bozias“, „Campus Wuzias“, у близини града Земуна. Као погранични предео током целог српског средњег века и потом по османском освајању Срема, Бежанија је била место досељавања и расељавања. У раду су коришћене гравире приказа аустријских опсада Београда из правца тврђаве и вароши Земуна и атара села Бежаније. Вегетацијски и привредни покривач је реконструисан на основу података из османских дефтера и картографске грађе, чији је мали део публикован у раду. Радови на мелиоризацији терена јужно од главне улице ка левој обали Саве и према Земуну отпочели су терезијанским реформама, и настављени су током периода социјалистичке изградње. Историјско језгро села Бежанија са старом црквом св. Ђорђа је, нажалост, само малим делом очувано.

Радови из категорије M44

J. MRGIĆ, *Живети у средњем веку : нека разматрања о стрепњама и страховима од глади, болести и смрти*. У: МИШИЋ, Синиша (ур.), МИТРОВИЋ, Катарина (ур.). Пошаст на тлу средњовековних српских земаља (епидемије - непогоде - глад), Београд, 2021, 57-70.

Поглавље је део зборника који је тематски третирао различите „пошаст“ у српским средњовековним земљама, а ауторка је приступила са позиција Ле Гофовог „дугог Средњег века“. Стога је у свом раду укључила анализу наративних извора током Великог бачког рата, на широко простору од Скопља до Бања Луке, Макарске и Сарајева, из различитих културних кругова. Војке, глад и епидемија куге подстакле су велике миграције српског народа, о чему су сачувана писана сведочанства припадника свештенства. Рад је усмерен на могућности нових интерпретација и поимање осећања, осетљивости и начина њиховог изражавања. Полази се од почетне перцепције догађаја – од тога шта се уочава као „пошаст“ и катастрофа, и развија се до емотивних реакција, индивидуалних и колективних, те рационалних стратегија да се несреће и катастрофе избегну или да се њихово дејство ограничи.

J. MRGIĆ, *Жупе и земље, села и градови : (један историјско-географски осврт на српски средњи век)*. У: МИТРОВИЋ, Катарина (ур.), УЗЕЛАЦ, Александар (ур.). Између Подунавља и Средоземља : тематски зборник посвећен проф. др Синиши Мишићу поводом његовог 60. Рођендана, Ниш - Пожаревац, 2021, 477-491.

Прилог ауторке је дедикативни приказ вишегенерацијских истраживања на подручју историјске географије, као полицентричне дисциплине, кроз радове њених ментора – академика проф. Милоша Благојевића и проф. Синише Мишића, коме је посвећен зборник у част 60-тог рођендана. Ауторка је груписала методолошки, проблемски, тематски и географски допринос ове три генерације научника у полувековном научном развоју (1972-2022). Свака историја има своју историјску географију, тако и историографију. Велика пространства српских земаља, територијално-управна организација и њене промене, привредне активности, али и еколошки дискурс су пажљиво истражени у домаћој историјској географији како је у раду представљено, а ова дисциплина наставља да се шири тематски и проблемски у складу са савременим научним тенденцијама.

Рад из категорије M63

J. MRGIĆ, *Razmišljanja o pirinču u mediteranskim društvima*. У: SAMARDŽIĆ, Nikola (ур.), STANKOVIĆ, Vlada (ур.). Zbornik radova - "Kasnovizantijski i postvizantijski Mediteran: životni uslovi i svakodnevnica". Beograd: Naučno društvo za istoriju zdravstvene kulture, 2020, 46-56.

Рад је имао за циљ да оцрта културни и историјско-географски ток гајења и конзумације пиринча пре и после византијске епохе, полазећи од Броделових запажања, потом представљајући новије резултате из различитих дисциплина – византологије, османистике, културне антропологије, и еколошке историје. На другом нивоу је тражење одговора на питање чија је храна био пиринч на византијском и османском Леванту, и у којој мери је била присутна његова култивација, који су били начини његове припреме, чиме се улази у подручје гастрономије са њеним низом истраживачких питања. Заправо, праћење историје неке биљке, уопште хранљивог

плода, од почетне доместикације и култивације до транслације у нову културно-друштвену средину почива и на сагледавању природно-географских услова за њену „сеобу и насељавање“ – тла и климе, од којих су за пиринач посебно важни режим падавина и осунчаност. Сложена сфера друштвених и економских односа такође мора да буде узета за референтни оквир. Статус намирнице у друштву одређује потребу и присилу да се њена производња појача или да се увози. Организација радне снаге и надзор при узгоју пиринча врло су специфични и захтевају стручност и поштовање тачног распореда радова у пољима која се припремају на посебан начин. Важна је и контрола цена и дистрибуција производа. У овом погледу, узгој пиринча доста наликује геофизичким и земљоделачким условима виноградарства: *terroir*, строги календар радова, стручна специјализација радне снаге, климатска осетљивост, палета производа и начини конзумације.

Еколошка историја је такође део историјске географије од самог оснивања на Одељењу за историју, тако да о климатским променама, варијацијама и процесима, у радовима Јелене Мргић реконструкција полази управо од географског и историјског порекла писаних извора у „дугом Средњем веку“ – преиндустријском периоду. У методолошком погледу, хеуристика је проширена на друге врсте историјских извора (визуелни – карте и карикатуре као „иконо-текстови“), а у теоријском погледу интерпретација је обogaћена културно-историјским и културно-антрополошким приступом и моделима. „Географија“ страхова и стрепњи је такође историјска географија која може да се мапира у историји српског народа током Великог бечког рата (1683-1699), као врхунац „спирала криза“ и катастрофа, укључујући и Велику сеобу Срба 1690. године. Културна историја хране јесте заправо историјска географија прехранбених намирница, где се утврђује њихово порекло, начини дисеминације, време и место доласка „новитета“, о чему сведочи случај пиринча на простору некадашњих српских земаља у оквиру Османског царства, и шире, на простору Медитерана. У том процесу улогу играју не само географски и климатски услови, већ и обученост радне снаге у низу специфичних радова на пиринчаним пољима, и стално присуство оризара, што је слично виноградима – неколико османих извора помиње напуштање и запуштање пиринчаних поља услед бекства радне снаге.

Као што можемо закључити из опширног приказа објављених радова Ј. Мргић је у последњих пет година главне своје истраживачке активности посветила еколошкој историји, углавном новог века, користећи на прави начин читав низ секундарних историјских извора, као што су цртежи, карикатуре, географске карте и други материјал. У вези са овим изворима бавила се темама *малих људи*, исхраном и намирницама, условима њихове производње и посвећеност локалних заједница тој производњи. Овим истраживањима Јелена Мргић је попунила једну празнину у српској историографији и историјској географији и отворила читав низ тема за будућа истраживања.

Рад у настави

Педашки рад проф. др Јелене Мргић оцењен је током претходне деценије просечном оценом око 4.5 (од 5). У својству ментора учествовала је у изради неколико магистарских теза које се односе на историјску географију средњовековних подручја Босне (Горње и Средње Подриње, и Сребреница са околином), а тренутно је ментор у изради једне магистарске и једне докторске тезе. Специјалистичке курсеве о историјској географији средњовековне Босне, њеној територијалној управи и насељима, предаје на основним, мастер и докторским студијама на Одељењу за Историју. Научни и педагошки кредо којим се води у својим предавањима и истраживачком раду јесте да свака историја (тема, појам, феномен, процес) има своју историјску географију, и да, поред хронологије, просторна димензија чини њен саставни део. Стога, без разумевања географског, културно-социолошког и економског контекста, онај највидљивији, политички и „догађајни“ аспект не може да буде до краја схваћен, нити истражен. Ј. Мргић остварује добру сарадњу са студентима, посебно на часовима вежби где их подстиче на комуникацију и развој критичког размишљања. Почев од 2016. године, предаје општу историјску географију Балкана и Медитерана и води просеминарске вежбе из Националне историјске географије.

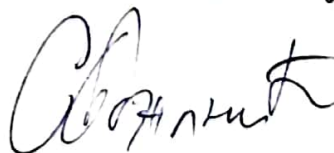
Закључак

Проф. др Јелена Мргић у периоду од 2019. године исказала је плодну научно – истраживачку активност у области историјске географије и еколошке историје, као дела историјске географије. Своје радове пласирала је у водећим научним часописима, а део истраживања саопштавала је и на међународним и националним скуповима. На овај начин је добро презентовала свој рад у научној заједници што је видљиво и из увида у цитираност њених радова, код нас и у иностранству. У настави Ј. Мргић је уредно држала своја предавања и вежбе на основним студијама, а посвећена је и раду са студентима докторских студија. Студенти је редовно оцењују високим оценама као предавача који се посвећује раду са њима.

На основу анализе њених радова и свега горе изреченог Комисија закључује да др Јелена Мргић испуњава све услове за поновни избор у звање ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА за ужу научну област ИСТОРИЈА СРПСКОГ НАРОДА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ СА ИСТОРИЈСКОМ ГЕОГРАФИЈОМ И СТАРОСЛОВЕНСКИМ ЈЕЗИКОМ.

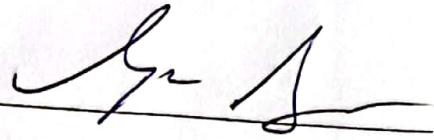
У Београду, 29. 06. 2023.

Комисија

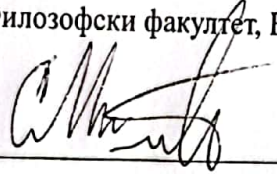
Др Снежана Божанић, редовни професор

Филозофски факултет, Нови Сад

Др Марко Шуица, редовни професор
Филозофски факултет, Београд

Др Синиша Мишић, редовни професор
Филозофски факултет, Београд

(писац Извештаја)

Г) ГРУПАЦИЈА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

I - О КОНКУРСУ

Назив факултета: **Филозофски факултет**

Ужа научна, односно уметничка област: **Историја српског народа у средњем веку, са историјском географијом и старословенским језиком**

Број кандидата који се бирају: 1

Број пријављених кандидата:

Имена пријављених кандидата:

1. **Др Јелена Мргић, ванредни професор**_____

2. _____

II - О КАНДИДАТИМА

1) - Основни биографски подаци

- Име, средње име и презиме: **Јелена (Ђуро) Мргић**

- Датум и место рођења: **15.05.1972.**

- Установа где је запослен: **Филозофски факултет, Одељење за Историју, Универзитет у Београду**

- Звање/радно место: **Ванредни професор**

- Научна, односно уметничка област **Историја српског народа у средњем веку, са историјском географијом и старословенским језиком**

2) - Стручна биографија, дипломе и звања

Основне студије:

- Назив установе: **Филозофски факултет, Одељење за Историју, Универзитет у Београду**

- Место и година завршетка: **Београд, 1997.**

Мастер:

- Назив установе:

- Место и година завршетка:

- Ужа научна, односно уметничка област:

Магистеријум:

- Назив установе: **Филозофски факултет, Одељење за Историју, Универзитет у Београду**

- Место и година завршетка: **Београд, 2001.**

- Ужа научна, односно уметничка област: **Историја српског народа у средњем веку са старословенским језиком и историјском географијом**

Докторат:

- Назив установе: **Филозофски факултет, Одељење за Историју, Универзитет у Београду**

- Место и година одбране: **Београд, 2007.**

- Наслов дисертације: **„Северна Босна. Земља – Историја – Народ“**

- Ужа научна, односно уметничка област: **Историја српског народа у средњем веку са старословенским језиком и историјском географијом**

Досадашњи избори у наставна и научна звања:

- **1.09.1997.** Изабрана у звање **асистента-приправника** на Одељењу за Историју ФФ у Београду, на катедри за Националну историју средњег века

- **18.04. 2002.** Изабрана у звање **асистента** Одељењу за Историју ФФ у Београду, на катедри за Националну историју средњег века

- **19.09.2007.** Промовисана у звање **доцента** на Универзитету у Београду, на Одељењу за Историју ФФ, за ужу научну област: Историја српског народа у средњем веку са старословенским језиком и историјском географијом

- **13.03.2012.** Реизабрана у звање доцента на Универзитету у Београду, на Одељењу за Историју ФФ, за ужу научну област: Историја српског народа у средњем веку са старословенским језиком и историјском географијом

- **10.02.2014.** Изабрана у звање **ванредног професора** на Универзитету у Београду, на Одељењу за Историју ФФ, за ужу научну област: Историја српског народа у средњем веку са старословенским језиком и историјском географијом

- **30.01.2019.** **Први реизбор** у звање ванредног професора на Унверзитету у Београду, на Одељењу за Историју ФФ, за ужу научну област: Историја српског народа у средњем веку са старословенским језиком и историјском географијом

3) Испуњени услови за избор у звање **РЕИЗБОР У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА**

ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ:

	(заокружити испуњен услов за звање у које се бира)	оцена / број година радног искуства
1	Пристапно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране високошколске установе	
2	Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода	4.73, 4.77, 4.43, 4.69, 4.88, 5.00 Недеља америчке културе – 4.8, 4.9, 4.8, 4.13
3	Искуство у педагошком раду са студентима	Од школске 1997-98, у звању асистента- приправника на предмету Историјска географија, катедра за Националну историју средњег века Од 2019. – предавања на Недељама америчке културе и друштва

	(заокружити испуњен услов за звање у које се бира)	Број менторства / учешћа у комисији и др.
4	Резултати у развоју научнонаставног подмлатка	3 менторства: 1

		докторант, 2 мастера> 1. докторант Милош Војновић – “Средње Подриње – историјско-географско истраживање (14. – почетак 16. века) “- предлог одбрањен фебруара 2016. – „рад у току“. 2. мастер рад: Душан Рашковић, “Сребреница и околина у средњем веку – историјско-географско проучавање” – одбрањен 27. септембра 2022. 3. мастер рад: Милош Благојевић ИС22/27 – „Жупе Лашва и Брод у средњовековној Босни“ – тема пријављена у фебруару 2023, „рад у току“
5	Учешће у комисији за одбрану три завршна рада на академским специјалистичким, односно мастер студијама	Master radovi: 1. Damjan Matković, Dva ekološka diskursa – Pokret gorana Srbije i Robin Wood – mentor: Prof. D. Stojanović, septembar 2019. 2. Žarko Ilić, Prve geografske karte novovekovne Srbije – mentor: Prof. D. Leovac, septembar 2019. 3. Marija Bujagić, Dvor srpskih vladara (1355–1459) – mentor: Prof. M. Šuica, avgust 2018
6	Менторство или чланство у две комисије за израду докторске дисертације	1 менторство – „у току“ Чланство: 1. Чланство у комисији одбране докторске дисертације: ШТЕТИЋ, Марина. Виноградарство у средњовековној Србији :

		докторска дисертација. Београд: [М. Штетић], 2020. 424 листа, илустр. 2. Чланство у комисији одбране докторске дисертације: ABRAMOVIĆ, Vladimir М. Битка код Сланкамена 1691. године : докторска дисертација. Београд: [В. М. Абрамовић], 2015. 172 листа, илустр.
--	--	---

	<i>(заокружити испуњен услов за звање у које се бира)</i>	Број радова, сапштења, цитата и др	Навести часописе, скупове, књиге и друго
7	Објављен један рад из категорије М20 или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира.		
8	Саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини (М31, М33, М61, М63)		
9	Објављена два рада из категорије М20 или пет радова из категорије М51 у периоду од последњег избора у звање из научне области за коју се бира.		

10	Оригинално стручно остварење или руковођење или учешће у пројекту		
11	Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање		
12	Један рад са међународног научног скупа објављен у целини категорије М31 или М33		
13	Један рад са научног скупа националног значаја објављен у целини категорије М61 или М63.		
14	Објављена један рад из категорије М20 или четири рада из категорије М51	М23 = 2 рада	М23 - Radovi u međunarodnom časopisu (A1 kategorija – Hrvatska): 1. Mrgić, Jelena, <i>Slike i reči 2 - Jedna italijanska karikatura s kraja Velikog bečkog rata (1683–1699) kao „ikono-tekst“</i>, Etnoantropološki problemi 18-1 (2023), 201-232, https://doi.org/10.21301/eap.v18i1.9 2. MRGIĆ, Jelena, DRAŽETA, Bogdan. <i>Seeing, sensing, and de/scribing : narratives on weather and climate in preindustrial Serbia and Bosnia-</i>

	у периоду од последњег избора из научне области за коју се бира. (за поновни избор ванр. проф)	M24 = 2 рада	<i>Herzegovina. Ekonomska i ekohistorija</i>. 2020, vol. 16, str. 184-200, ilustr. ISSN 1845-5867. https://hrcak.srce.hr/file/369374 M24 – Radovi u nacionalnom časopisu međunarodnog značaja (verifikovani posebnom odlukom): 3. J. Mrgić, <i>Slike i reči: alegorijska i sugestivna kartografija, Etnoantropološki problemi</i> 15-2 (2020), 373-399, https://doi.org/10.21301/eap.v15i2.1 4. J. Мргич, <i>Између „nobles sauvages” и „sauvage blanc” – екокритичка промишљања и мапирање филмова и књига о Бразилу, Годишњак за друштвену историју XXVI, свеска 1 (2019), 29–64. http://udi.rs/wp-content/uploads/2020/02/02.-Mrgic_2019_1.pdf</i>
1 5	Један рад са међународног научног скупа објављен у целини категорије M31 или M33. (за поновни избор ванр. проф)	M33 = 1 рад	5. MRGIĆ, Jelena. <i>From memory to landscape and environmental history : the village of Bežanija and my socialistic childhood</i>. Ekonomska i ekohistorija. 2021, vol. 17, str. 122-137, ilustr. ISSN 1845-5867–https://hrcak.srce.hr/file/395613
1 6	Један рад са научног скупа националног значаја објављен у целини категорије M61 или M63. (за поновни избор ванр. проф)	M63 = 1 рад	6. MRGIĆ, Jelena. Razmišljanja o pirinču u mediteranskim društvima. U: SAMARDŽIĆ, Nikola (yp.), STANKOVIĆ, Vlada (yp.). Zbornik radova - “Kasnovizantijski i postvizantijski Mediteran: životni uslovi i svakodnevnica”. Beograd: Naučno društvo za istoriju zdravstvene kulture, 2020. Str. 46-56, ilustr. ISBN 978-86-88813-08-2. [COBISS.SR-ID 23972361]
1 7	Објављен један рад из категорије M21, M22 или M23 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира		

1 8	Објављен један рад из категорије M24 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије M21, M22 или M23 може, један за један, да замени услов из категорије M24 или M51		
1 9	Објављених пет радова из категорије M51 у периоду од последњег избора из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије M24 може, један за један, да замени услов из категорије M51		
2 0	Цитираност од 10 хетеро цитата.	17 хетероцитата, Scopus i Web of Science	Хирш фактор (h-index) = 2, Универзитетска библиотека, 14.09. 2022: 6 citata rad – J. Mrgić, <i>Wine or raki</i>, Env. & Hist. 2011: Record 1 of 6 Title: The significance of climate variability on early modern European grain prices Author(s): Ljungqvist, FC (Ljungqvist, Fredrik Charpentier); Thejll, P (Thejll, Peter); Christiansen, B (Christiansen, Bo); Seim, A (Seim, Andrea); Hartl, C (Hartl, Claudia); Esper, J (Esper, Jan) Source: CLIOMETRICA Volume: 16 Issue: 1 Pages: 29-77 DOI: 10.1007/s11698-021-00224-7 Early Access Date: MAR 2021 Published: JAN 2022 ----- Record 2 of 6 Title: Climate and society in European history Author(s): Ljungqvist, FC (Ljungqvist, Fredrik Charpentier); Seim, A (Seim, Andrea); Huhtamaa, H (Huhtamaa, Heli)

		Source: WILEY INTERDISCIPLINARY REVIEWS-CLIMATE CHANGE Volume: 12 Issue: 2 Article Number: e691 DOI: 10.1002/wcc.691 Early Access Date: NOV 2020 Published: MAR 2021 Record 3 of 6 Title: Plants in alcoholic beverages on the Croatian islands, with special reference to rakija travarica Author(s): Luczaj, L (Luczaj, Lukasz); Jug-Dujakovic, M (Jug-Dujakovic, Marija); Dolina, K (Dolina, Katija); Vitasovic-Kosic, I (Vitasovic-Kosic, Ivana) Source: JOURNAL OF ETHNOBIOLOGY AND ETHNOMEDICINE Volume: 15 Issue: 1 Article Number: 51 DOI: 10.1186/s13002-019-0332-1 Published: NOV 5 2019 Record 4 of 6 Title: The Peasants and Poverty in the Kaza of Edirne in the 17th - First Decades of the 18th Century Author(s): Parveva, S (Parveva, Stefka) Source: BULGARIAN HISTORICAL REVIEW-REVUE BULGARE D HISTOIRE Issue: 1-2 Pages: 29-79 Published: 2019 Record 5 of 6 Title: Climate reconstruction for the Entre-Douro-e-Minho region (NW Portugal) between AD 1626 and AD 1820: synthesis of viticulture data and foraminiferal evidence Author(s): Moreno, J (Moreno, Joao); Fatela, F (Fatela, Francisco); Goncalves, MA (Goncalves, Mario A.); Leorri, E (Leorri, Eduardo); Trigo, RM (Trigo, Ricardo M.); Moreno, F (Moreno, Filipa); Gomez-Navarro, JJ (Gomez-Navarro, Juan J.); Brazdil, R (Brazdil, Rudolf); Ferreira, MJ (Ferreira, Manuel J.) Source: BOREAS Volume: 47 Issue: 4 Pages: 1033-1049 DOI: 10.1111/bor.12331 Published: OCT 2018 Record 6 of 6 Title: The Little Ice Age and human-environmental interactions in the Central Balkans: Insights from a new Serbian paleorecord Author(s): Kulkarni, C (Kulkarni, Charuta); Peteet, DM (Peteet, Dorothy M.); Boger, R (Boger, Rebecca) Source: QUATERNARY INTERNATIONAL Volume: 482 Pages: 13-26 DOI: 10.1016/j.quaint.2018.04.035 Published: JUL 20 2018 5 citata rad: J. Mrgić, Intemperate weather in violent times, Cuadernos 2018: Mrgic J, 2018, CUAD INVESTIG GEOGR, V44, P137, DOI 10.18172/cig.3380 Record 1 of 5 Title: Legacies of past human activities on one of the largest old-growth forests in the south-east European mountains Author(s): Cagliero, E (Cagliero, Eleonora); Morresi, D (Morresi, Donato); Paradis, L (Paradis, Laure); Curovic, M (Curovic, Milic); Spalevic, V (Spalevic, Velibor); Marchi, N (Marchi, Niccolo); Meloni, F (Meloni, Fabio); Bentaleb, I (Bentaleb, Ilham); Motta, R (Motta, Renzo); Garbarino, M (Garbarino, Matteo); Lingua, E (Lingua, Emanuele); Finsinger, W (Finsinger, Walter) Source: VEGETATION HISTORY AND ARCHAEOBOTANY Volume: 31 Issue:
--	--	--

			4 Pages: 415-430 DOI: 10.1007/s00334-021-00862-x Early Access Date: DEC 2021 Published: AUG 2022 Record 2 of 5 Title: Climate-induced stressors to peace: a review of recent literature Author(s): Sharifi, A (Sharifi, Ayyoob); Simangan, D (Simangan, Dahlia); Lee, CY (Lee, Chui Ying); Reyes, SR (Reyes, Sheryl Rose); Katramiz, T (Katramiz, Tarek); Josol, JC (Josol, Jairus Carmela); Dos Muchangos, L (Dos Muchangos, Leticia); Virji, H (Virji, Hassan); Kaneko, S (Kaneko, Shinji); Tandog, TK (Tandog, Thea Kersti); Tandog, L (Tandog, Leorence); Islam, M (Islam, Moinul) Source: ENVIRONMENTAL RESEARCH LETTERS Volume: 16 Issue: 7 Article Number: 073006 DOI: 10.1088/1748-9326/abfc08 Published: JUL 2021 Record 3 of 5 Title: Environmental history in Central Croatia for the last two millennia - vegetation, fire and hydrological changes under climate and human impact Author(s): Hrusevar, D (Hrusevar, Dario); Bakrac, K (Bakrac, Koraljka); Miko, S (Miko, Slobodan); Ilijanic, N (Ilijanic, Nikolina); Hasan, O (Hasan, Ozren); Mamic, M (Mamic, Mirna); Puljak, T (Puljak, Tatjana); Vucic, A (Vucic, Anita); Malovec, KH (Malovec, Katarina Husnjak); Weber, M (Weber, Martina); Mitic, B (Mitic, Bozena) Source: PRILOZI INSTITUTA ZA ARHEOLOGIJU U ZAGREBU Volume: 37 Pages: 117-164 DOI: 10.33254/piaz.37.5 Published: DEC 2020 Record 4 of 5 Title: Climatic and social change during the Little Ice Age in Cappadocia Vicinity, Southern Central Anatolia, Turkey Author(s): Altin, TB (Bayer Altin, Turkan); Kaya, M (Kaya, Mehmet) Source: REGIONAL ENVIRONMENTAL CHANGE Volume: 20 Issue: 1 Article Number: 16 DOI: 10.1007/s10113-020-01604-x Published: FEB 8 2020 Record 5 of 5 Title: THE LITTLE ICE AGE, THE CLIMATIC BACKGROUND OF PRESENT-DAY WARMING IN EUROPE Author(s): Oliva, M (Oliva, M.) Source: CUADERNOS DE INVESTIGACION GEOGRAFICA Volume: 44 Issue: 1 Pages: 7-13 DOI: 10.18172/cig.3402 Published: 2018
2 1	Два рада са међународног научног скупа објављена у целини категорије M31 или M33		
2 2	Два рада са научног скупа националног		

	значаја објављена у целини категорије М61 или М63		
2 3	Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање		
2 4	Број радова као услов за менторство у вођењу докт. дисерт. – (стандард 9 Правилника о стандардима...)	10 најзначајнијих радова у последњих 10 година	1 научна монографија, 9 изабраних радова: 1. J. Mrgić, ZEMLJA I LJUDI – IZ ISTORIJE ŽIVOTNE SREDINE ZAPADNOG BALKANA, Beograd – <i>Equilibrium</i> 2013, 159 стр, XVI str. ilustr., 24 cm; 123–128. str.; ISBN: 978-86-82937-13-5 2. J. Mrgić, Intemperate weather in violent times – Narratives from the western Balkans during the Little Ice Age (17th–18th centuries), <i>Cuadernos de Investigación Geográfica / Geographical Research Letters</i> 44 (1) (2018), pp. 137–169, geogr. maps and illustr.; ISSN 0211-6820, 2018, 1, 44, pp. 137-169. DOI: http://doi.org/10.18172/cig.3380 3. J. Мргић, Гроф Марсили и пловидба Ђердапом и средњим Подунављем, Годишњак за друштвену историју 24, sv. 2 (2017), 7–29; istor. karte, ilustr.; http://www.udi.rs/articles/j_mrgic_2017_2.pdf 4. J. Mrgić, <i>Slike i reči: alegorijska i sugestivna kartografija</i>, Etnoantropološki problemi 15-2 (2020), 373-399, https://doi.org/10.21301/eap.v15i2.1 5. J. Mrgić, Landscapes and Settlements of Southeast Europe – Premodern Bosnia and Serbia, u: Landscape in Southeastern Europe, eds. Lena Mirosevic, Gregory Zaro, Mario Katic, Danijela Birt, LIT Verlag – Berlin 2018, Studies on South East Europe, Bd. 21, 184 S., ISBN 978-3-643-80283-5, pp.69-87 6. J. Mrgić, Aqua vitae – Some notes on Geographies of Alcohol Production and Consumption in the Ottoman Balkans, Etnoantropološki problemi 12-4 (2017), 1309–1328; http://doi.org/10.21301/eap.v12i4.14

			7. J. Mrgić, <i>The Center of the Periphery – The „land“ of Bosnia in the heart of Bosnia</i>, in: Vlada Stanković (ed.), <i>The Balkans and the Byzantine World before and after the Captures of Constantinople, 1204 and 1453</i>, Lexington Books 2016, 978-1-4985-1325-8, str. 155–170. 8. J. Mrgić, <i>Something old, something new – Historical geography and Environmental history discourse in Serbia</i>, in: <i>Environmentalism in Central and South Eastern Europe: Historical Perspectives</i>, eds. Hrvoje Petrić and Ivana Žebec Šilj, Lexington Books 2017, str. 77–90. 9. J. Mrgić, <i>Rocks, waters and bushes: what did the Ragusan Commune acquire from the Bosnian king in 1399?: an environmental history approach</i>, u: Štih, Peter (ur.), <i>Man, nature and environment between the northern Adriatic and the eastern Alps in premodern times</i>. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2014, str. 52-73, geograf. karte. 10. МРГИЋ, Јелена. <i>Живети у средњем веку : нека разматрања о стрепњама и страховима од глади, болести и смрти</i>. У: МИШИЋ, Синиша (ур.), МИТРОВИЋ, Катарина (ур.). <i>Пошаст на тлу средњовековних српских земаља (епидемије - непогоде - глад) : зборник радова</i>. Београд: Универзитет, Филозофски факултет, 2021. Стр. 57-70. Едиција Човек и друштво у време кризе. ISBN 978-86-6427-179-0.
--	--	--	--

M44 - Rad u istaknutom tematskom zborniku vodećeg nacionalnog značaja

7. МРГИЋ, Јелена. *Живети у средњем веку : нека разматрања о стрепњама и страховима од глади, болести и смрти*. У: МИШИЋ, Синиша (ур.), МИТРОВИЋ, Катарина (ур.). **Пошаст на тлу средњовековних српских земаља (епидемије - непогоде - глад) : зборник радова**. Београд: Универзитет, Филозофски факултет, **2021**. Стр. 57-70. Едиција Човек и друштво у време кризе. ISBN 978-86-6427-179-0. [COBISS.SR-ID 56582153]
8. МРГИЋ, Јелена. *Жупе и земље, села и градови : (један историјско-географски осврт на српски средњи век)*. У: МИТРОВИЋ, Катарина (ур.), УЗЕЛАЦ, Александар (ур.). **Између Подунавља и Средоземља : тематски зборник посвећен проф. др Синиши Мишићу поводом његовог 60. рођендана** = [Between the Danube and the Mediterranean] : [a Festschrift Dedicated to Prof. Dr. Siniša Mišić on the Occasion of his 60th Birthday]. Центар за црквене студије; Ниш: Народни музеј; Пожаревац, **2021**. Стр. 477-491. ISBN 978-86-84147-52-5. [COBISS.SR-ID 46724617]

ИЗБОРНИ УСЛОВИ:

<i>(изабрати 2 од 3 услова)</i>	<i>Заокружити ближе одреднице (најмање по једна из 2 изабрана услова)</i>
1. Стручно-професионални допринос	<u>1.</u> Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству. 2. Председник или члан организационог или научног одбора на научним скуповима националног или међународног нивоа. <u>3.</u> Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама.

	4. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима.
2. Допринос академској и широј заједници	1. Чланство у страним или домаћим академијама наука, чланство у стручним или научним асоцијацијама у које се члан бира. 2. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству. 3. Члан националног савета, стручног, законодавног или другог органа и комисије министарстава. 4. Учешће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке. 5. Домаће или међународне награде и признања у развоју образовања или науке.
3. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству	1. Руководјење или учешће у међународним научним или стручним пројектима и студијама 2. Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача. 3. Руководјење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа. 4. Учешће у програмима размене наставника и студената. 5. Учешће у изради и спровођењу заједничких студијских програма 6. Предавања по позиву на универзитетима у земљи или иностранству.

***Напомена:** На крају табеле кратко описати заокружену одредницу

1. **Stručno-profesionalni doprinos**

- od 2010 – član uredništva časopisa Odeljenja za Istoriju – Beogradski istorijski glasnik, i član Naučnog odbora Centra za Istorijsku geografiju i Demografiju pri Odeljenju za Istoriju (CIGiD)
- od 2006 – član uredništva časopisa National geographic Srbija

Članstvo u međunarodnim naučnim organizacijama:

- 2009 – do danas – predstavnik Srbije u ESEH (European Society for Environmental History), od 2018. jedinstven region Hrvatska/Slovenija/Srbija
- 2010 – do danas – predstavnik Srbije u ICHT (International Commission for the History of Towns)

Učestvovanje u naučnim projektima koje finansira Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija Republike Srbije u sklopu finansiranja naučnoistraživačkog rada na Univerzitetu u Beogradu – Filozofskom fakultetu

- 2023 - broj ugovora 451-03-47/2023-01/ 200163
- 2021-22 – Čovek i društvo u vreme krize

2. **Doprinos akademskoj i široj zajednici - angažovanje u radu Filozofskog fakulteta i vannastavne aktivnosti :**

- 2009 – 2023 – Koordinator Odeljenja za Istoriju u Centru za međunarodnu saradnju i odnose sa javnošću, ESPB Koordinator Odeljenja za Istoriju – međunarodna razmena
- 2019 – 2023 – član Komisije za informatiku

- **Tribina – „Nije filozofski ćutati“** – moderator dve ekološke tribine: **br. 6** – 14. mart 2019: Ekološki protesti i ekološka svest u Srbiji – učesnici: prof. dr Ratko Ristić (dekan Šumarskog fakulteta), Oliver Ilić (udruženje građana Savski nasip), Dragan Simić (Ornitološka liga za zaštitu ptica Srbije, i građanska inicijativa „Sačuvajmo Beljericu – beogradsku Amazoniju“); **br. 27**, 21. novembar 2019. – Vazduh – voda – zemlja - vatra – Borbe građana Srbije za zdrav život, učesnici: Oliver Ilić, Aleksandar Jovanović – Čuta (Odbranim reke Stare planine), Iva Marković (Pravo na vodu), Nenad Živković (novinar i građanski aktivista u Pančevu), Predrag Momčilović (saradnik portala „Mašina“).
- **Inicijativa „Zeleni filozofski“ 2022-2023** – akcija pravljenje Zelenog zida i organizovanje „Zelenog kviza“ - 9. novembar 2022.
- **Predavač po pozivu u Centru za američke studije Filozofskog fakulteta u Beogradu – radionica „Nedelja američke kulture i društva“, održana predavanja:**
 1. 2019, 10. mart – Priroda i društvo na američkom Divljem zapadu (nije održana evaluacija)
 2. 2020, 26. februar – Route 66 – studentska evaluacija: 4.8
 3. 2021, 23. jun – Amelija Erhart – studentska evaluacija: 4.9
 4. 2022, 1. april – Heroji ekološke borbe u SAD-u : 4.8
 5. 2023, 30. mart – National geographic – društvo i časopis : 4.13

3. Saradnja sa drugim visokoškolskim ustanovama

- od 2010 – ESPB Koordinator za mobilnost Odeljenja za Istoriju, Filozofski fakultet

Održano predavanje po pozivu:

- 2021, 3. maj – via Zoom - 14:30 = Title: „Once more, with feeling! “ – Putting emotions (back) to climate history research” = Lecture series: Climatic Challenges and Environmental Changes in the Mediterranean, Organized by the Center for Mediterranean Studies Ruhr-Universität Bochum, Fakultät für Geschichtswissenschaft, Historisches Institut, Direktor: Prof. Dr. Markus Koller, Markus.Koller@ruhr-uni-bochum.de
- 2021, 11. novembar, 18h, Narodni muzej u Beogradu, uživo – deo pratećeg programa izložbe grafika „Градови – извѣстан поглед“ – „Градови као палимпсести историје и културе“ - <http://www.narodnimuzej.rs/dogadjaj/predavanje-gradovi-kao-palimpsesti/>

Učešće na domaćim i međunarodnim naučnim skupovima:

- 2020, 20. maj - Izlaganje “Razmišljanja o pirinču u mediteranskim društvima” - On-line nacionalna konferencija, via Zoom – “Kasnovizantijski i postvizantijski Mediteran: životni uslovi i svakodnevnica”, u organizaciji Filozofskog fakulteta u Beogradu sa Centrom za saradnju sa EU, Centrom za Kiparske Studije, Katedrom za opštu istoriju novog veka, i Katedrom za istoriju Vizantije
- 2021, 16. jun – Environmental History in Croatia, North Macedonia, Serbia and Slovenia: Developments, State and Perspectives – Environmental History (EHE) Roundtable via Zoom : J. Mrgić and M. Prokić, Serbia: From the Visible Absence to the Impending Uprising: Ecological Movements in 21st century Serbia

III - ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Ekološka istorija je takođe deo istorijske geografije od samog osnivanja na Odeleњу za istoriju, tako da o klimatskim promenama, varijacijama i procesima, u radovima Јелене Мргић реконструкција полази управо од географског и историјског порекла писаних извора у „дугом Средњем веку“ – прединдустријском периоду. У методолошком погледу, хеуристика је проширена на друге врсте историјских извора (визуелни – карте и карикатуре као „иконско-текстови“), а у теоријском погледу интерпретација је обогаћена културно-историјским и културно-антрополошким приступом и моделима. „Географија“ страхова и стрепњи је такође историјска географија која може да се мапира у историји српског народа током Великог бечког рата (1683-1699), као врхунац „спирала криза“ и катастрофа, укључујући и Велику сеобу Срба 1690. године. Културна историја хране јесте заправо историјска географија прехрамбених намирница, где се утврђује њихово порекло, начини дисеминације, време и место доласка „новитета“, о чему сведочи случај пиринча на простору некадашњих српских земаља у оквиру Османског царства, и шире, на простору Медитерана. У том

процесу улогу играју не само географски и климатски услови, већ и обученост радне снаге у низу специфичних радова на пиринчаним пољима, и стално присуство оризара, што је слично виноградима – неколико османих извора помиње напуштање и запуштање пиринчаних поља услед бекства радне снаге. Проф. др Јелена Мргић у периоду од 2019. године исказала је плодну научно – истраживачку активност у области историјске географије и еколошке историје, као дела историјске географије. Своје радове пласирала је у водећим научним часописима, а део истраживања саопштавала је и на међународним и националним скуповима. На овај начин је добро презентовала свој рад у научној заједници што је видљиво и из увида у цитираност њених радова, код нас и у иностранству. У настави Ј. Мргић је уредно држала своја предавања и вежбе на основним студијама, а посвећена је и раду са студентима докторских студија. Студенти је редовно оцењују високим оценама као предавача који се посвећује раду са њима. На основу овога закључујемо да је проф. Др Јелена Мргић испунила научне и педагошке услове за поновни избор у звање ванредног професора за ужу научну област Историја српског народа у средњем веку са историјском географијом и старословенским језиком.

Место и датум: У Београду, 29. 06. 2023.

ПОТПИСИ
ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Изјава о изворности

Име и презиме кандидата : Јелена Мргић

Сагласно члану 26. став 3. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду,

ИЗЈАВЉУЈЕМ

- да је сваки мој рад и достигнуће, изворни резултат мог интелектуалног рада и да тај рад не садржи никакве изворе, осим оних који су наведени у раду,
- да нисам кршио/ла ауторска права и користио/ла интелектуалну својину других лица.

Потпис аутора

У Београду, 24.05.2023.
